

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 331 /DPSG
DATA 06.02.2008

Biroul permanent al Senatului
Bp 722 1.19.02.2008

L 113

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *Lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului*, inițiată de 15 parlamentari din Grupurile parlamentare ale PD (Bp. 722/2007).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se urmărește instituirea unui cadru normativ nou pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, prin introducerea votului uninominal majoritar, în două tururi de scrutin.

Propunerea legislativă este structurată în 14 capitole care se referă, în principal, la: sfera drepturilor electorale, condițiile de exercitare și garanțiile care însoțesc aceste drepturi, obligațiile autorităților în legătură cu alegerile, regulile de organizare și desfășurare a alegerilor, cele de stabilire, centralizare și comunicare a rezultatelor, precum și modalitatea de atribuire a mandatelor pentru Camera Deputaților și Senat.

II. Propuneri și observații

1. Introducerea votului uninominal, indiferent dacă ne situăm în cadrul sistemului electoral majoritar în două tururi sau al sistemului electoral mixt cu compensare, presupune un acord politic; în acest scop a fost constituită *Comisia parlamentară pentru elaborarea Codului electoral*, comisie la care au participat reprezentanți ai tuturor partidelor politice parlamentare, precum și ai societății civile și care a votat în favoarea sistemului de alegere mixt cu compensare, respectiv varianta propusă de Asociația Pro Democrația.

Ulterior votului Comisiei, în temeiul art. 114 din *Constituția României, republicată*, Guvernul României și-a asumat răspunderea pentru acest proiect, în prezent legea aflându-se în procedură de reexaminare pentru punerea de acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 1177 din 12 decembrie 2007 (Curtea Constituțională a declarat neconstituționale art. 2 lit.f) – teza finală, art. 29 alin. (16) și art. 48 alin. (11) și (17) din *Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali*).

2. Propunerea legislativă nu respectă normele de tehnică legislativă privind structura actelor normative, sistematizarea conținutului actelor normative, sistematizarea ideilor în text, stilul actelor normative, unitatea terminologică, exprimarea conținutului normativ precum și referirile la alte acte normative.

Deoarece majoritatea actelor normative care reglementează sistemul electoral românesc sunt corelate cu prevederile *Legii nr. 373/2004 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, cu modificările și completările ulterioare*, abrogarea acesteia și introducerea soluțiilor legislative preconizate de către inițiatori vor duce în mod obligatoriu la necesitatea modificării unor acte normative dintre care amintim:

- *Legea nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României;*
- *Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, cu modificările și completările ulterioare.*

3. Expunerea de motive face referire la faptul că una dintre măsurile propuse de inițiativa legislativă se referă la „*deschiderea căii democratice a revocării parlamentarilor de către alegători*”, fără ca în textul propunerii să se regăsească dispoziții în acest sens.

4. La **art. 2** din propunerea legislativă nu ar fi trebuit să se regăsească definiția domiciliului, respectiv cea a reședinței, întrucât acestea sunt reglementate deja în *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, cu modificările și completările ulterioare*.

La **lit. k)** a aceluiași articol este definită noțiunea de „*oficiu electoral*”, dar în cuprinsul propunerii legislative nu este prevăzută organizarea unor asemenea organisme electorale.

5. Potrivit dispozițiilor **art. 5 alin. (1)** din propunerea legislativă, „*Deputații și senatorii se aleg în circumscripții electorale constituite potrivit prevederilor prezentei legi, prin scrutin uninominal majoritar organizat, în două tururi de scrutin*”. Precizăm că organizarea a două tururi de scrutin nu este obligatorie.

Totodată, conform prevederilor **art. 50 alin. (1)** din inițiativa legislativă „*.....Este declarat câștigător candidatul care a obținut, în primul tur de scrutin, majoritatea voturilor celor înscriși pe lista electorală din circumscripția electorală în care a candidat*”.

Mai mult, în **anexele 2 și 3** la prezenta propunere legislativă, care stabilesc modelele buletinelor de vot pentru alegerea Camerei Deputaților, respectiv a Senatului se menționează că „*Se trec numele și prenumele candidaților în ordinea din lista de candidați depusă.....*”.

În acest caz, nu rezultă cu certitudine care este modul de scrutin preconizat a fi utilizat la alegerea Camerei Deputaților și a Senatului.

6. Potrivit dispozițiilor **art. 8 alin. (1)**, fiecare alegător își exprimă dreptul de vot în secția de votare în a cărei listă electorală este înscris, de pe raza localității în care își are domiciliul, cu excepția candidaților, care pot vota la secția de votare unde candidează.

Propunerea legislativă nu reglementează situația alegătorilor care din motive obiective nu pot vota la secția de votare unde își au domiciliul, cum ar fi militarii aflați în misiune în teatrele de operațiuni, persoanele aflate în spitale, maternități, sanatorii, case de invalizi, cămine de bătrâni, centre de îngrijire, asistență și recuperare a persoanelor cu handicap.

7. La **art.11 alin. (1)**, apreciem că excluderea președintelui și vicepreședinților Autorității Electorale Permanente din Biroul Electoral Central nu este justificată, deoarece în conformitate cu dispozițiile art. 29 din *Legea nr. 373/2004*, care potrivit art. 73 din prezenta propunere legislativă rămâne în vigoare, Autoritatea Electorală Permanentă își exercită atribuțiile între două perioade electorale. Or, legiuitorul a circumscris temporar atribuțiile Autorității Electorale Permanente, în afara perioadelor în care au loc referendumuri sau alegeri, tocmai din considerentul că, în perioadele electorale, președintele și vicepreședinții Autorității Electorale Permanente sunt membri ai Biroului Electoral Central.

În condițiile în care la **art. 11 alin. (3)** se prevede că Biroul Electoral Central își îndeplinește „*toate atribuțiile ce îi revin, potrivit prezentei legi*” având în componență doar cei 7 judecători și reprezentanți ai partidelor parlamentare, completarea Biroului Electoral Central și cu reprezentanți ai partidelor neparlamentare așa cum se propune la **alin. (4) - (7)**, nu va avea decât un rol pur formal, rezultând că aceștia nu pot participa la luarea deciziilor în cadrul acestui organism electoral, ceea ce nu poate fi acceptat.

8. La **art. 20 alin. (3)** semnalăm că, în cazul secțiilor de votare organizate în străinătate, relevant nu este numărul locuitorilor dintr-o localitate ci, eventual, numărul cetățenilor români care locuiesc în acea localitate.

9. La Capitolul IV – *Registrul electoral, listele electorale și cărțile de alegător*, considerăm că se dublează datele din *Registrul național de evidență a persoanelor* prin constituirea acestui registru ce reprezintă o bază de date centralizată.

Întocmirea unui Registru electoral alternativ este nejustificată, din următoarele considerente:

- datele cu caracter personal ale persoanelor cu drept de vot înregistrează o dinamică importantă pe intervale relativ scurte de timp, motiv pentru care apreciem că Autoritatea Electorală Permanentă nu va fi în măsură să-și îndeplinească atribuțiile prevăzute în această propunere legislativă (art. 24), întrucât actualizarea permanentă a unor date presupune un contact direct și continuu cu subiecții ale căror date sunt preluate în Registrul electoral. Acest contact se realizează numai la nivelul serviciilor publice comunitare locale de evidență a persoanelor, cu ocazia prezentării cetățenilor care solicită preschimbarea documentelor de

identitate ca urmare a schimbărilor de domiciliu, schimbărilor de nume, expirării termenului de valabilitate a documentului de identitate, etc;

- prin înființarea structurilor teritoriale ale Autorității Electorale Permanente și prin realizarea unei rețele informatice cu infrastructura de comunicații de date aferentă, sunt generate în mod nejustificat imense costuri suplimentare, ca urmare a investiției într-un sistem informatic al Autorității Electorale Permanente, în condițiile în care datele privind persoanele cu drept de vot sunt actualizate în permanență în cadrul Registrului Național de Evidență a Persoanelor.

Registrul electoral nu poate fi actualizat decât în condițiile asigurării unor linii de comunicații de date securizate, separat de rețeaua publică de internet; transmiterea unor actualizări de la *Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor* către *Autoritatea Electorală Permanentă*, în afara Rețelei de comunicații voce-date a Ministerului Internelor și Reformei Administrative ar crea premisele unor breșe în sistem, care pot afecta nivelul de securitate al comunicațiilor de date la nivelul Ministerului Internelor și Reformei Administrative; totodată, eventuala transmitere a datelor personale pe linii nesecurizate corespunzător ar atrage încălcarea cerințelor de securitate a prelucrărilor de date cu caracter personal.

- potrivit prevederilor art. 14 alin.(1) lit.g) din *Ordonanța Guvernului nr. 84/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor, cu modificările și completările ulterioare*, Inspectoratul Național pentru Evidența Persoanelor și Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor răspund de punerea în aplicare a reglementărilor privind confidențialitatea și protecția datelor referitoare la persoană pe care le gestionează.

10. Dispozițiile **art. 29 alin. (2)** din propunerea legislativă, referitoare la actul în baza căruia votează cetățenii români cu domiciliul în străinătate, ar fi trebuit redactate cu luarea în considerare a prevederilor alin. (3) al art. 34 din *Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit cărora cetățeanul român care și-a stabilit domiciliul în străinătate are obligația ca la înmânarea pașaportului în care a fost aplicată mențiunea referitoare la stabilirea domiciliului în acel stat să predea actul de identitate care atestă existența domiciliului în România, emis de autoritățile române.

11. Cu privire la **art. 57** din inițiativa legislativă, semnalăm faptul că în *Legea nr. 373/2004 privind alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, cu modificările și completările ulterioare*, sunt prevăzute o serie de fapte contravenționale, precum cele menționate la art. 97 lit. b), d), e), f), g), t), ț), u) și v) , care nu mai sunt incriminate în propunerea legislativă.

Aceste fapte se referă la:

- încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 5 alin. (2) [*Listele de candidați pentru alegerea deputaților și senatorilor trebuie întocmite astfel încât să asigure reprezentarea ambelor sexe*];

- păstrarea registrelor cu listele electorale permanente în condiții necorespunzătoare;

- neefectuarea la termen a comunicărilor prevăzute de lege și neoperarea acestora în listele electorale permanente;

- efectuarea de operațiuni în listele electorale permanente de către persoane neautorizate;

- necomunicarea către judecătorii a modificărilor operate în exemplarul listei electorale permanente existente la primărie;

- refuzul președintelui biroului electoral sau al locțiitorului acestuia de a elibera o copie certificată de pe procesul-verbal persoanelor îndreptățite potrivit prevederilor prezentei legi;

- neaplicarea pe cartea de alegător sau, după caz, pe actul de identitate a ștampilei cu mențiunea Votat, precum și reținerea cărții de alegător, fără motive întemeiate, de către membrii biroului electoral al secției de votare; reținerea unei cărți de alegător de către o persoană neautorizată, precum și încredințarea de către titular a cărții de alegător unei alte persoane;

- neaplicarea, de către birourile electorale ale secțiilor de votare, de către autoritățile și instituțiile publice la care se referă, a hotărârilor birourilor electorale de circumscripție;

- neaplicarea, de către birourile electorale de circumscripție și de secțiile de votare, precum și de către autoritățile și instituțiile publice la care se referă, a hotărârilor adoptate de Biroul Electoral Central.

12. De asemenea, precizăm că nu există o dată limită pentru depunerea solicitărilor de acreditare a observatorilor interni, a reprezentanților organizațiilor străine și a reprezentanților mass-media.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU – TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului